

Ooit zat hij tegenover me bij een haardvuur aan de kust, voor het levensbeschouwelijke NCRV-programma *Copyright Mens*. Het format wilde dat de gast aan het eind van het gesprek een spreuk in een fles zou stoppen en die in zee zou gooien. Zijn flessenboodschap was "Liever staand sterven dan op je knieën leven." Hij smeedt de fles zo krachtig richting golven, dat zowel opnameleider als milieupolitie hem nooit meer hebben teruggevonden. Dus ergens ter wereld heeft iemand deze ferme zeepost ter harte genomen. Nu mag ik hem weer in die blauwe ogen met de bruine eilandjes kijken. Buiten is het onder het vriespunt, binnen heet het Lakes. We worden verwend door een topkok die op verzoek van mijn gast komt met alleen lichte delicatessen. Voornamelijk zeevoedsel dus.

"Als Zemblahetzelfde had uitgezonden, had iedereen hoera geroepen"

Annemiek Schrijver Maud Berger

Peter Rudolf de Vries. Uiterlijk geen spat veranderd. Nog steeds die rechte rug en de vorsende blik. Ik vraag hem of zijn verontwaardiging over Wilders 'kopvoddentax' wellicht nog politieke ambitie herbergt, maar dat blijkt niet het geval. Dat Haagse hoofdstuk is voorgoed afgesloten. Hij maak zich gewoon oprecht zorgen over deze demagoog die de indruk wil wekken dat het onder zijn leiding straks veel beter zal gaan en die anderen subtiel de schuld geeft van de crisis. Peter: "Ik heb me wel blauw zitten ergeren aan hoe lauwtjes de Kamerleden reageerden op zijn 'kopvoddentax', terwijl ze Wilders verbaal alle hoeken van de Tweede Kamer hadden moeten laten zien." Iemand moet het doen. Vandaar. Stel je toch eens voor dat die man met veertig zetels wint, vanwege verongelichte Wildersdiscipelen zoals degenen die Peters mailbox vol spelfouten en bedreigingen hebben bevuild: "Geen enkele politicus, links of rechts, kan het individuele lot van een mens veranderen. Dat zal die persoon helemaal zelf moeten doen. Een man met drie kinderen en 2000 euro salaris zal onder Wilders echt geen 3500 gaan verdienen. De aanhang van Wilders is angstaanjagend opgefokt. In plaats van hun

« "Na al die jaren lijkt de publieke opinie niet meer te draaien om wat en hoe je het doet, maar om wie je bent."

leven in eigen hand te nemen, zoeken ze een zondebok. Ik ben bedreigingen wel gewend, maar uit hun mails spreekt zo'n verongelichte haat, dat het me wel wat doet."

Chef personeelszaken

Dat klinkt toch politiek gedreven. Bovendien kan ik me herinneren dat in de tijd dat de misdaadverslaggever politicus wilde worden, hij zuchtte dat hij het televisievak ook wel had gezien. En daarin blijkt weinig veranderd: "Achter zaken aangaan, onopgehelderde moorden oplossen en onrecht aan de kaak stellen, is nog steeds prachtig en daar blijf ik met veel gedrevenheid aan werken. Maar het feit dat ik voor tv een crew van achttien man nodig heb, doet me bijna een chef personeelszaken voelen. Terwijl ik op pad wil om zaken te onderzoeken, moet ik personeel opleiden, gezeur over salaris en vakanties aanhoren en dat komt soms m'n strot uit."

De Vries constateert dat hij als manager ook wel is veranderd. Was hij vroeger in de weer met het welbevinden van zijn personeel, nu zegt hij dat iemand z'n geld eerst maar eens echt moet verdienen, voor er over huiselijke perikelen wordt gesproken. Maar hij ligt ook dwars in de deuropening voor z'n talentvolle mensen en dat ziet hij verder weinig in ►►

Hilversum. Streng is hij op redactionele netheid en orde. In het misdaadvak kan slordigheid fataal zijn. Peters personeel mag fouten maken, want daar leert men van, maar een blunder door nalatigheid kan het einde van je carrière betekenen. Op de redactie grapt men soms en wordt de proef op de som genomen. En inderdaad, De Vries blijkt dan in staat om binnen een minuut details van een zaak van tientallen jaren geleden op te vissen. Puur om zijn geordende dossiers.

Publieke opinie

Toch is televisie afzien. Er is een groot verschil tussen misdaadverslaggeving en programma maken. Het liefst zou Peter weer een boek schrijven over een zaak, want ondanks twintig jaar buiservaring, blijft hij nu eenmaal de schrijvende journalist die toevallig iets op tv doet. En wel vanaf eind maart, begin april weer. Acht lange afleveringen waarvan er op z'n minst één zeer spraakmakend zal zijn. Over onvoldoende budget heeft hij geen zorgen. SBS en Endemol begrijpen wat zijn business kost en vergt. Toch zou hij de buis kunnen missen: "Na al die jaren lijkt de publieke opinie niet meer te draaien om wat en hoe je het doet, maar om wie je bent. Dat merk ik steeds vaker. Als *Zembla* hetzelfde had uitgezonden, had iedereen hoera geroepen. Maar als ik iets maak, wordt er niet gezegd: 'Wat een research!' maar: 'O, hij heeft het gedaan.' Ik zit zelf niet zo te wachten op al die columnpjes, cursiefjes en commentaartjes op tv over mijn persoon." Sterker nog, de Vries mijdt premières en feestelijke gelegenheden. Natuurlijk pakt hij wel de publieke handschoen op

"Het is trouwens bewezen dat gevangenisstraf hooguit zin heeft tot vier, vijf jaar"

door op z'n website Wilders te betwijfelen en dat te komen uitleggen bij *Pauw & Witteman*, maar dat vraagt zijn gevoel voor recht nu eenmaal. Dat is wat anders dan aandacht willen.

Onderduiken

Tja, die handschoen en de ring: als het aan Peter lag, zou hij nog veel rechter voor z'n raap zijn. Op evaluaties en redactievergaderingen bijvoorbeeld, maar ook op tv. Hoewel Freek de Jonge er ook iets van kan, zoals hij fulmineerde tegen het feit dat Peter die Emmy had aangenomen voor de zaak Holloway. Belachelijk natuurlijk, die overtrokken Freek. Iedereen vond dat. Bovendien worden alle televisieprijsjes gewonnen met leed, zoals over Irak en Afghanistan. Het zou wat zijn als niemand z'n award meer zou ophalen.

En nee - de misdaadverslaggever zucht - hij heeft geen lange tenen. Hij ergert zich alleen aan de onzorgvuldige en onjuiste manier waarop journalisten soms citeren of zogenaamde 'feiten' presenteren. Dat moet nu eenmaal worden rechtgezet. Liever geeft hij ook geen interviews meer.

Ik heb mazzel.

Want deze man fascineert me. Al jaren trouwens. Ik vermoed een enorme trouw in dat sportlijf. Bovendien herken ik de merkwaardige gewoonte om mensen in een oogwenk in te willen schatten met de vraag: "Kan ik bij jou onderduiken?"

Die lakmoesproef past Peter ook dagelijks toe. Dat deelt hij met Bram en vader Max Moszkowicz. Max is de grondlegger van Peters juridische gedachtegoed. Vreemd dat zoon Bram juist voor die kopvoddentaxateur, waar we zelf zowat voor moeten onderduiken, zijn principiële rug niet recht heeft gehouden. Peter durft zijn verwondering over de handelswijze van deze vriend gewoon te berde te brengen. Net zoals hij zijn fascinatie voor die andere, inmiddels overleden en publiekelijk betwijfelde vriend nooit onder stoelen of banken heeft gestoken. Cor van Hout. Heineken-ontvoerder. Zeven jaar geleden doodgeschoten. Hij heeft nog steeds contact met de zoon van Cor, zoals Peter ook onvermoeibaar blijft in z'n aandacht voor verjaardagen van vermoorde kinderen. Trouw tot na de dood. En ja, ook Cor is ooit in zijn Parijse gevangenschap gezwich voor die trouwe vasthoudendheid van De Vries. Na zijn arrestatie zweeg Van Hout in alle talen tegen politie en pers. De Vries was uit op zijn verhaal en vertrouwen en besloot de ontvoerder dagelijks een krant op te sturen voor de voetbaluitslagen. Dagen werden weken, maanden werden jaren. Geen dag sloeg Peter over. Ook niet in kerst- en zomervakantie. Zo wekte hij door die jaren Van Houts nieuwsgierigheid en aandacht. Peter mocht langskomen in Parijs en inde het hele Heinekenverhaal. Deze ontmoeting resulteerde in een vriendschap voor het te korte leven.

In het boek dat De Vries over de spraakmakende ontvoering schreef, is te voelen dat hij ook gefascineerd is door de nauwgezetheid van de hele onderneming. Neem nu het weghalen van het fietspaaltje onder de brug bij het Amstel-hotel voor de vluchtroute van de auto met de gegijzelden. Zelfs daar had Van Hout aan gedacht!

Goedgelovig

Ja, fascinatie. Maar ook invoelingsvermogen. Dat is wat Peter drijft. Hoe langer hij misdaden bestudeert, hoe meer nuances hij waarneemt.

“Tout savoir est tout pardonner. Bij juiste kennis van zaken vergeeft men ook het ergste. En wij hebben makkelijk praten met onze oordelen. Maar hoe vaak zijn wij niet zelf op het nippertje de dans ontsprongen? Dat we achter het stuur met een slok teveel op, iemand op een haar na hebben geraakt. Voor hetzelfde geld was onze naam ook een initiaal geworden en waren we voor de anderen niet meer dan een bajeskant geweest. Het is trouwens bewezen dat gevangenisstraf hooguit zin heeft tot vier, vijf jaar. Daarna is er geen aantoonbaar verband meer tussen het delict en de opgelegde straf. Dan is de boete volbracht. De rest is genoegdoening voor de nabestaanden.”

Het is een zwaar vak. Dertig jaar misdaadverslaggeving met al die treurende die hun hart bij de Vries durven luchten omdat hij z'n oordeel kan opschorten of achterwege durft te laten: “Eerlijk gezegd moet ik toegeven dat de gestage druppel de steen heeft uitgehold. Soms heb ik wel vier ontmoetingen op een dag met nabestaanden en geruïneerde levens.”

Wat is daarvan de oogst, Peter?

“Ik ben niet goedgelovig meer en dek mezelf in tegen teleurstelling.”

Toch merk ik dat er verschil is tussen Peters opgebouwde mildheid naar ontspoorde en zijn wantrouwen tegen de zogenaamde ‘nog wel sporenden’: “Dat klopt. Cor van

Hout zei me gewoon dat ie een boef was. Daar heb ik meer achting voor dan voor achterbakse journalisten die je naar de mond praten, maar thuis op hun zoldertje hun achterban moeten paaien en zure stukjes tikken.”

Bajes als vakantiepark

Nog even over die fascinatie. Gaat de pyromaan niet bij de brandweer werken, de pedo op padvinderzomerkamp en de boef niet in de advocatuur of misdaadverslaggeving? Peter lacht gelukkig en beaamt het. Kijk maar naar *Weg-misbruikers* van SBS. Die jongens in de camera-auto scheuren en bescheuren zich even hard als degene die ze willen betrappen.

Misschien is het wel verstandig om de boef in jezelf niet al te hard te laten vallen, anders verliezen we alle nuance voor de naaste uit het oog.

De misdaadverslaggever knikt: “We zijn door het dolle heen als we over pedofilie horen. Maar soms heeft een kind alleen een kusje gehad en maakt de omgeving er zo'n drama van, dat de twaalfjarige daar pas getraumatiseerd door raakt. En je zou er maar mee behept zijn zeg, dat je op kinderen valt. Bovendien denken mensen ook vaak dat de bajes een vakantiepark is.”

Peter Rudolf de Vries. Vasthoudendheid is zijn meest dierbare eigenschap, zegt hij.

Een man een man, een woord een woord.

Helaas zijn er veel mensen die zich totaal niet aan hun belofte houden.

Ook bij deze man vraag ik me af of hij juist goed geworden is in waar hij zelf naar verlangt. Peter bevestigt dat. Hij is fideel. Ook naar zichzelf.

Zijn gezin lacht erom en hij inmiddels ook wel eens. Maar als hij zichzelf beloofd heeft om 75 kilometer te wielrennen en de teller staat bij thuiskomst op 73, dan moet hij nog een blokje om.

Onderduiken bij De Vries? Ik durf het wel. ■

▲ “Ik ben niet goedgelovig meer en dek mezelf in tegen teleurstelling”